

SIKKERHETS DATABLAD

DEL 1: Identifikasjon av stoffet / blandingen og av selskapet / foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn

FJELLSPREKK®

Produkt nr.

-

REACH registreringsnummer

Ikke brukbart

Andre produktidentifikatorer

PR-nr: -

1.2. Relevante identifiserte anvendelser av stoffet eller blandingen og anvendelser som frarådes

Aktuelle identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen

Bruksområde: Ekspanderende mørtel for sprekking av fjell og betong.

1.3. Oppgaver om produsenten som stiller sikkerhetsbladet til disposisjon

Selskapsopplysninger

Forbruksimport AS

Eikeheiveveien 2

4640 Søgne

TLF: 40048124

Se mere her:

www.fjellsprekk.com

E-mail

post@forbruksimport.no

Utgitt (dato)

18-04-2013

SDS Versjon

1.0

1.4. Nødtelefonnummer

Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00

Se punkt 4 om førstehjelp.

DEL 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av substansen

Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, STOT SE 3 // H335, H318, H315

Se punkt 2.2 for de fullstendige H/R-setningene det vises til ovenfor.

DPD/DSD Klassifisering

Etsende. (C).

Fare for alvorlig øyeskade.(R41). Irriterer luftveiene.(R37). Etsende.(R34).

2.2. Merkeelementer

Farer piktogram**Signalord**

Fare!

Risikobeskrivelse

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Irriterer huden. (H315)
Gir alvorlig øyeskade. (H318)
Kan forårsake irritasjon av luftveiene. (H335)

Inneholder

Aluminiumoksid Al₂O₃, Kalsiumoksid CaO

Generelt -

Forebyggelse

Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. (P280)

Sikkerhet

Reaksjon

VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter.

Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. (P305+P351+P338)

Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. (P310)

Oppbevaring

Oppbevares innelåst. (P405)

Disponering

Innhold/ beholder leveres til godkjent avfallsanlegg. (P501)

2.3. Andre farer

Annen merkning

-

Annet

Unngå all kontakt med åpne sår

VOC

-

DEL 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1/3.2. Stoffer

NAVN: Kalsiumoksid CaO
IDENTIFIKASJONS NR.: CAS-nr: 1305-78-8 EF-nr: 215-138-9
INNHold: 80-95%
DSD KLASSIFISERING: Xi;R41 R37/38
CLP KLASSIFISERING: STOT SE 3, Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1
H315, H318, H335

NAVN: Silisiumdioksid SiO₂
IDENTIFIKASJONS NR.: CAS-nr: 7631-86-9 EF-nr: 231-545-4
INNHold: 5-15%
DSD KLASSIFISERING: -
CLP KLASSIFISERING: -

NAVN: Jernoksid Fe₂O₃
IDENTIFIKASJONS NR.: CAS-nr: 1309-37-1 EF-nr: 215-168-2
INNHold: 1-5%
DSD KLASSIFISERING: -
CLP KLASSIFISERING: -

NAVN: Aluminiumoksid Al₂O₃
IDENTIFIKASJONS NR.: CAS-nr: 1344-28-1 EF-nr: 215-691-6
INNHold: 1-5%
DSD KLASSIFISERING: Xi;R38 R41 N;R51/53
CLP KLASSIFISERING: Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, Aquatic Chronic 2
H315, H318, H411

(* Se punkt 16 for de fullstendige H/R-setningene det vises til ovenfor. Administrative norm(er) er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8

Annen informasjon

-

Del 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltakene

Generelt

Ved uhell: Kontakt lege eller legevakt - ta med etiketten eller dette sikkerhetsdatabladet. Ved vedvarende symptomer eller ved tvil om den skaddes tilstand skal det søkes legehjelp. Gi aldri en bevisstløs person

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

vann eller lignende.

Innånding

Ta den skadde med ut i frisk luft. Sørg for at den skadde er under oppsyn. Forebygg sjokk ved å holde den skadde varm og i ro. Gi kunstig åndedrett hvis personen slutter å puste. Ved bevidstløshet; legg den skadde i stabilt sideleie. Tilkall ambulanse.

Hudkontakt

Tilsølt tøy og sko fjernes. Hud som har vært i kontakt med materialet vaskes grundig med vann og såpe. Hudrensemiddel kan brukes. Bruk IKKE løsemidler eller forynnere.

Øyekontakt

Fjern evt. kontaktlinser. Skyll straks øynene med rikelig vann (20-30 °C) til irritasjonen opphører, og minst i 15 minutter. Sørg for å skylle under øvre og nedre øyelokk. Oppsøk lege straks.

Svelging

Gi personen rikelig å drikke og hold personen under oppsyn. Ved illebefinnende: Kontakt lege omgående og ta med dette sikkerhetsdatabladet eller etiketten fra produktet.

Ikke fremkall brekninger, med mindre legen anbefaler det. Senk hodet, slik at evt. oppkast ikke vil renne ned i munnen og halsen.

Forbrenning

Skyll med rikelige mengder vann inntil smerten opphører og fortsett deretter i 30 min.

4.2. Viktigste symptomer, både akutte og forsinkede

Irritative virkninger: Produktet inneholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øyekontakt eller ved innånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i at kontaktområdet blir mer utsatt for optak av skadelige stoffer som f.eks. allergener.

4.3. Indikasjoner på behov for umiddelbar legehjelp og spesialbehandling

Ved eksponering eller mistanke om eksponering:

Søk legehjelp umiddelbart.

Merknader til lege

Ta med dette sikkerhetsdatabladet.

DEL 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Brannslukkingsmiddel

Anbefalt: alkoholbestandig skum, kullsyre, pulver, vanntåke.
vannstråle bør ikke brukes, da det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer som oppstår på grunn av substansen

Hvis produktet utsettes for høye temperaturer, f.eks. i tilfelle brann, kan det dannes farlige nedbrytningsprodukter. Disse er: Karbonoksider. Noen metalloksider. Brann vil utvikle tett sort røyk. Det kan utgjøre helsefare å bli utsatt for nedbrytningsprodukter. Brannfolk bør bruke egnet beskyttelsesutstyr. Lukkede beholdere som utsettes for ild, avkjøles med vann. La ikke vann fra brannslukking renne ut i kloakk og vannløp.

5.3. Råd for brannmannskap

Brannslukningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern med full ansiktsmaske.

DEL 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Sikkerhetstiltak for å beskytte personell, beskyttelsesutstyr og nødprosedyrer

Unngå å innånde damp fra søl. Unngå direkte kontakt med søl.

6.2. Sikkerhetstiltak for å beskytte miljøet

Ingen spesielle krav.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rengjøring

Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis). Håndter forurenset materiale som avfall i.h.t. punkt 13. Rengjøring foretas så langt som det er mulig med rengjøringsmidler. Løsemidler bør unngås.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se avsnittet om 'instrukser om disponering' om håndtering af avfall. Se avsnittet om 'Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse' for beskyttelsesforanstaltninger.

DEL 7: Håndtering og lagring

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Røking, inntak av mat og drikke er ikke tillatt i arbeidslokaler. Se avsnittet 'Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse for opplysning om personlig beskyttelse. unngå direkte kontakt med produktet.

7.2. Forhold for sikker lagring, inkludert eventuelle inkompatibiliteter

Oppbevares alltid i beholdere av samme materiale som den originale. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje.

Oppbevaringstemperatur

Lagres tørt og i lukket emballasje. Kontakt med luft og fukt må unngås. Produktet må oppbevares i originalemballasje og utenfor barns rekkevidde. Unngå kontakt med syrer og nitroforbindelser. Ikke bruk aluminium til transport eller oppbevaring hvis det er noen risiko for kontakt med vann.

7.3. Bestemte bruksområder

Dette produktet bør bare brukes til formål som beskrevet i kapittel 1.2

DEL 8: Eksponeringskontroll / personlig beskyttelse

8.1. Kontrollparametre

Eksponeringsgrense

Jernoksid Fe₂O₃ (best. nr. 361, 2007)
Grenseverdi: - ppm | 3 mg/m³
Anmerkning:

DNEL / PNEC

Ingen data tilgjengelige

8.2. Eksponeringskontroll

Det bør kontrolleres regelmessig at de angina grenseverdiene overholdes.

Generelt

Røyking, inntak av mat og drikke, samt oppbevaring av tobakk, mat og drikkevarer er ikke tillatt i arbeidslokalet.

Eksponeringsscenarier

Såfremt det finnes et bilag til dette sikkerhetsdatabladet, skal den eksponeringsinformasjon som angis der følges.

Eksponeringsgrenser

Bedriftsrelaterte brukere er omfattet av arbeidsmiljølovgivningens regler om maksimumkonsentrasjoner for eksponering. Se arbeidshygiene grenseverdier nedenfor.

Tekniske tiltak

Luftbårne gass- og støvkonsentrasjoner skal holdes lavest mulig og under gjeldende grenseverdier (se nedenfor). Bruk evt. punktut sugning såfremt alminnelig luftgjennomstrømming i arbeidslokalet ikke er tilstrekkelig. Sørg for synlig skiltning av øyenskyller og nødblåser.

Hygieniske tiltak

Ved hver pause i bruk av produktet og ved arbeidsstans skal eksponerte områder av kroppen vaskes. Vask alltid hender, underarmer og ansikt.

Begrensning av eksponering av miljøet

Unngå utslipp av større mengder til avløp

Personlig verneutstyr

Generelt

Personlig verneutstyr skal være CE-merket.

Åndedrettsvern

Anbefalt: S/SL, P2, Hvit

Kroppsvern

Spesialarbeidstøy skal anvendes. Bruk evt. beskyttelsesdrakt ved lengre tids arbeide med produktet.

Håndvern

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Anbefalt: Bruk hansker av Butyl-, neopren eller viton. Gjennombruddstid: > 480 min. (Kat 6)

Øyevern

Bruk ansiktsvern. Alternativt kan beskyttelsesbriller med sideskjold benyttes.

DEL 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Farge	Lukt	pH	Viskositet	Tetthet (g/cm ³)
Pulver	Grå	Ingen lukt	13	-	3,2

Tilstandsendring og dampe

Smeltepunkt (°C)	Kokepunkt (°C)	Damptrykk (mm Hg)
-	-	-

Data for brann- og eksplosjonsfare

Flammepunkt (°C)	Antennelsestemperatur (°C)	Selvantennelighet (°C)
-	-	-

Eksplosjonsgrenser (Vol %)	Oksiderende egenskaper
-	-

Løselighet

Løselighet i vann	Fordelingskoeffisient (n-octanol/vann)
Løselig	-

9.2. Annen informasjon

Løselighet i fett	Annen informasjon
-	N/A

DEL 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ingen data

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under de betingelsene som er angitt i avsnittet 'Håndtering og lagring'

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen spesielle

10.4. Forhold som må unngås

Må ikke utsettes for oppvarming (f.eks. sol), da det kan utvikle overtrykk.

10.5. Inkompatible materialer

sterke syrer, sterke baser, sterke oksideringsmidler og sterke reduksjonsmidler

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Produktet blir ikke nedbrutt når det brukes som i del 1.

DEL 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet

Stoff	Art	Test	Opptaksvej	Resultat
Silisiumdioksid SiO ₂	Rat	LD50	Oral	>5000 mg/kg
Kalsiumoksid CaO	Rat	LD50	Oral	>2000 mg/kg
Kalsiumoksid CaO	Rabbit	LD50	Dermal	>2500 mg/kg

Kroniske effekter

Irritative virkninger: Produktet inneholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øyekontakt eller ved innånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i at kontaktområdet blir mer utsatt for opptak av skadelige stoffer som f.eks. allergener.

DEL 12: Økologiske opplysninger

12.1. Toksisitet

Stoff	Art	Test	Test varighet	Resultat
-------	-----	------	---------------	----------

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Kalsiumoksid CaO	Fish	LC50	96 hour	50,6 mg/l
Kalsiumoksid CaO	Algae	EC50	72 hour	184,57 mg/l

12.2. Bestandighet og nedbrytbarhet

Stoff	Nedbrytning i vannmiljøet	Test	Resultat
Ingen data tilgjengelige			

12.3. Potensial for bioakkumulerbarhet

Stoff	Bioakkumulasjonspotensial	LogPow	BFC
Ingen data tilgjengelige			

12.4. Mobilitet i jord

Ingen data

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ingen data

12.6. Andre skadelige virkninger

Produktet inneholder økotoxiske stoffer, som kan have skadelige virkninger for vannlevende organismer. Produktet inneholder stoffer som kan gi uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet pga. dårlig nedbrytbarhet.

DEL 13: Instruksjoner om disponering

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Dette produktet er omfattet av regelverket om farlig avfall.
EAL: 160303 uorganisk avfall som inneholder farlige stoffer
NORSAS: 7132

Særlig merking

-

Forurenset emballasje

EAL: 150102 emballasje av plast

DEL 14: Transportopplysninger

Ikke farlig gods i henhold til ADR og IMDG.

14.1 – 14.4

ADR/RID	UN-nummer	UN riktig forsendelsesnavn	Transportfareklasse	Pakkegruppe	Tilleggsopplysninger		
IMDG	UN-no.	Proper Shipping Name	Class	PG*	EmS	MP**	Hazardous constituent

14.5. Miljøfare

-

14.6. Særskilte forholdsregler for brukeren

-

14.7. Transporteres i løs form i henhold til tillegg II av MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ingen data

(*) Packing group

(**) Marine pollutant

DEL 15: Regelverksmessige opplysninger

15.1. Lover og forskrifter som gjelder sikkerhet, helse og miljø spesifikt for dette stoffet

Anvendelsesbegrensninger

Produktet må ikke brukes profesjonelt av personer under 18 år.

Krav om særlig utdanning

-

Annet

-

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

15.2. Kjemisk sikkerhetsvurdering

Nei

DEL 16: Andre opplysninger

Kilder

Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommisjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommisjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.

Norske forskrifter m.v.:

Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (Merkeforskriften), 16.07.2002 nr. 1139, med endringer.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06.2004 nr. 930, med endringer.

Forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (Kjemikalieforskriften), 30.04.2001 nr. 443, med endringer.

Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (Databladsforskriften), 19.12.1997 nr. 1323, med endringer.

Forskrift om brannfarlig vare, 26.06.2002 nr. 744, med endringer.

Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære 2007.

Arbeidstilsynets YL(yrkeshygienisk luftbehov)-merkingar.

Fullstendig tekst for H/R-setninger som det refereres til i del 3

R38 - Irriterer huden.

R41 - Fare for alvorlig øyeskade.

R37/38 - Irriterer luftveiene og huden.

R51/53 - Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

H315 - Irriterer huden.

H318 - Gir alvorlig øyeskade.

H335 - Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

H411 - Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Fullstendig tekst for identifisert bruker som det refereres til i del 1

-

Andre symboler som nevnt i del 2

-

Annet

Det anbefales å utlevere dette sikkerhetsbladet til den faktiske bruker av produktet. Den nevnte informasjonen kan ikke brukes som produktspesifikasjon.

Opplysningene i dette sikkerhetsbladet gjelder kun produktet nevnt i avsnitt 1 og er ikke nødvendigvis gjeldende ved bruk sammen med andre produkter.

Sikkerhetsdatablad er validert av

SRS

www.hms-datablad.com

Dato for siste vesentlige endring (Første siffer i SDS versjon)

-

Dato for siste mindre endring (Siste siffer i SDS versjon)

-